

NOTAT

METODEANMELDELSE – IMPLEMENTERING AF CMP FOR FAXE

1. Indledning

Energinet skal i henhold til § 36a, stk. 1, og § 40, stk. 1, nr. 1, i lovbekendtgørelse nr. 126 af 6. februar 2020 om naturgasforsyning med senere ændringer (herefter gasforsyningsloven), og bekendtgørelse nr. 822 af 27. juni 2014 om regler for anmeldelse af priser og betingelser mv. for naturgasforsyning, jf. § 2, stk. 1, nr. 1, anmelde sine metoder for priser, betingelser og vilkår mv. for adgang til transmissionssystemet til Forsyningstilsynet.

Kommissionens afgørelse af 24. august 2012 om ændring af bilag I til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 715/2009 om betingelserne for adgang til naturgastransmissionsnet (den europæiske gasforordning) indførte de såkaldte CMP Guidelines (Congestion Management Procedures – herefter CMP Guidelines). CMP Guidelines er harmoniserede EU-regler, som skal hjælpe med at få ubrugt transmissionskapacitet tilbage til markedet i de sammenkoblingspunkter, hvor der er kontraktmæssige flaskehalse.

Energitilsynet (nu Forsyningstilsynet) godkendte ved afgørelse af 29. september 2015¹ Energinets implementering af CMP for de daværende sammenkoblingspunkter i det danske gastransmissionssystem, Ellund (mod Tyskland) og Dragør (mod Sverige).

Energinet anmoder hermed Forsyningstilsynet om at godkende Energinets implementering af CMP for sammenkoblingspunktet Faxe (mod Polen).

CMP Guidelines indeholder fire bestemmelser, som i denne metodeanmeldelse vurderes enkeltvis:

- Oversubscription and Buy-back (kapacitetsforøgelse ved hjælp af en overtegnings- og tilbagekøbsordning – herefter OSBB)
- Surrender of contracted capacity (returnering af solgt kapacitet)
- Use it or lose it for uafbrydelig kapacitet et døgn frem
- Use it or lose it for langfristet kapacitet

Metoden er sendt i høring i perioden 3. maj 2023 – 22. maj 2023.

¹ Afgørelse af 29. september 2015 om metodegodkendelse – CMP implementering i Danmark.

2. Baggrund

Det daværende Energitilsyn (nu Forsyningstilsynet – herefter tilsynet) godkendte ved afgørelse af 29. september 2015 Energinets gældende implementering af CMP Guidelines i Danmark. Metodeanmeldelsen var en samlet national gennemførelse af hele CMP-regelsættet, dvs. Kommissionens afgørelse af 24. august 2012 om ændring af bilag I til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 715/2009 om betingelserne for adgang til naturgas transmissionsnet (den europæiske gasforordning).

CMP-implementeringen i Danmark vedrørte Energinets procedurer for håndtering af kapacitetsbegrænsninger i transmissionsnettet i tilfælde af aftalemæssige kapacitetsbegrænsninger (flaskehalse). Procedurene var baseret på de såkaldte CMP Guidelines. CMP Guidelines har til formål at bringe transmissionskapacitet tilbage til markedet, hvor efterspørgslen er større end den kapacitet, der er til rådighed. Aftalemæssige kapacitetsbegrænsninger, hvor netbrugere² ikke kan få adgang til naturgas transmissionsnettene, selvom der fysisk set er kapacitet nok, er en hindring for gennemførelsen af det indre marked for energi. CMP Guidelines fastsætter krav, som skal opfyldes for at opnå ikke-diskriminerende og gennemsigtige netadgangsbetingelser for så vidt angår procedurer for håndtering af kapacitetsbegrænsninger. Procedurene for håndtering af kapacitetsbegrænsninger kan anvendes, når der optræder aftalemæssige kapacitetsbegrænsninger, og de tager sigte på at afhjælpe begrænsningerne ved at føre ubrugt kapacitet tilbage til markedet, så den kan blive omfordelt som led i de ordinære tildelingsprocesser (reguleret i 'Capacity Allocation Mechanism Network Code' (CAM NC)).

CMP Guidelines bør derfor anvendes i situationer, hvor netbrugere anvender mindre kapacitet, end de har købt, således at kapaciteten leveres tilbage til markedet.

Forud for implementeringen af CMP i Danmark i juli 2014 udgav EU-kommissionen dokumentet: *"Commission staff working document, Guidance on best practices for congestion management procedures in natural gas transmission networks"* i juli 2014³. Her blev det slået fast, at selvom CMP Guidelines er gældende for alle TSO'er og for alle sammenkoblingspunkter så gælder det for transmissionsnet med relativt lave kapacitetsbestillinger, at det er muligt at anvende en simpel løsning og stadig leve op til CMP Guidelines. Da det danske transmissionssystem historisk har haft lave kapacitetsbestillinger, ledte det til indførelsen (og godkendelse fra tilsynet), af en simpel og omkostningseffektiv CMP-mekanisme i Danmark for hhv. Ellund og Dragør.

I forbindelse med Forsyningstilsynets afgørelse af 28. marts 2019 om den fælles balancezone (Joint Balancing Zone) for Danmark og Sverige⁴, blev sammenkoblingspunktet Dragør nedlagt, som følge af sammenlægningen af de nuværende danske og svenske balancezoner for at skabe én fælles balanceringszone for Danmark og Sverige.

I oktober 2022 blev gassystemerne i Norge, Danmark og Polen forbundet med gasrørledningen "Baltic Pipe". I den forbindelse indførtes også et nyt sammenkoblingspunkt – "Faxe" – for gassen til og fra Polen.

Med denne metodeanmeldelse anmeldes en videreførelse den allerede implementerende, CMP-mekanisme i Danmark, som gælder for Ellund således at samme mekanismer gælder for Faxe. Baggrunden for dette er, at kapacitetssituationen i det danske transmissionssystem fortsat

² Netbruger og shipper bruges analogt jf. netværskoden for CMP

³ [Guidance Congestion Management \(europa.eu\) 2014](#)

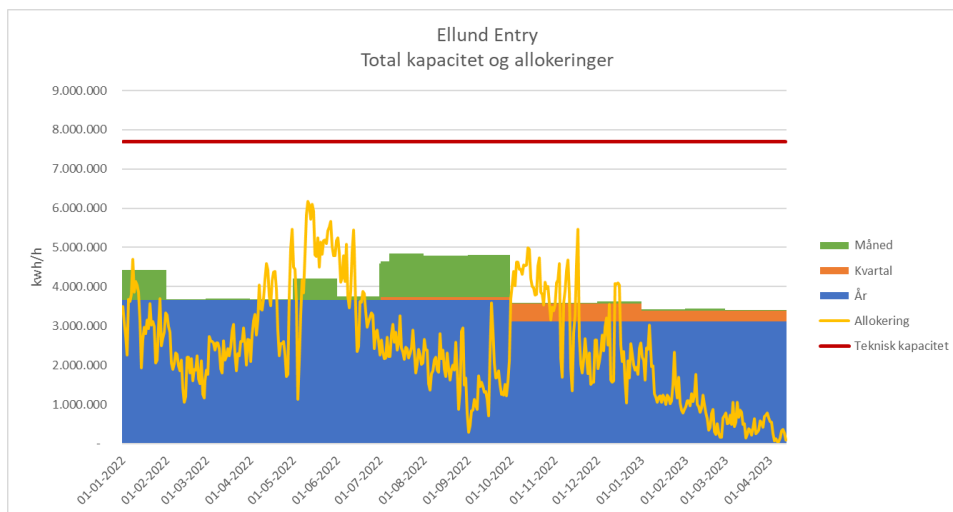
⁴ [Afgørelse om en fælles balancezone, 2019](#)

ikke er udfordret i sådan en grad, at der er stor risiko for kontraktuelle flaskehalse. Det er derfor Energinets vurdering, at de allerede godkendte CMP-mekanismer fortsat er egnede til at finde anvendelse i det danske transmissionssystem, herunder for punktet Faxe.

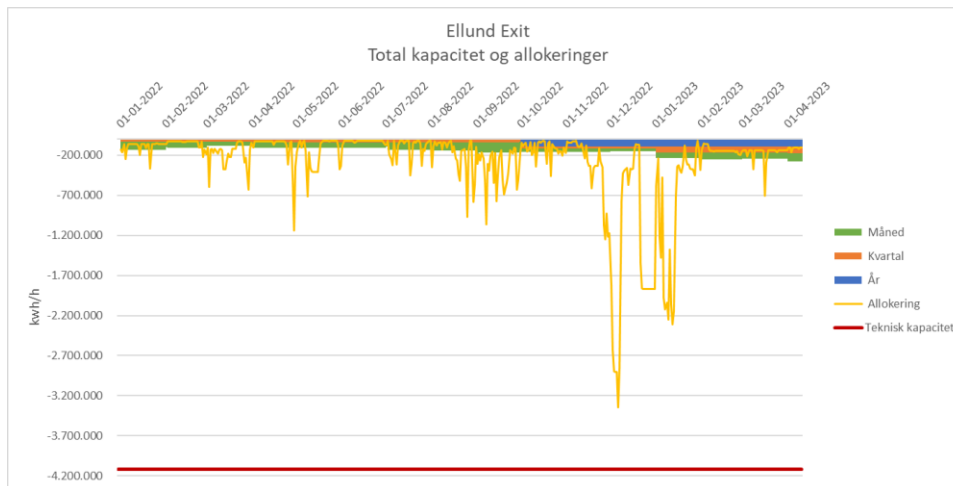
2.1 Kapacitetssituationen på de danske sammenkoblingspunkter (Ellund og Faxe)

Figur 1-3 viser kapacitetsbookinger og allokeringer i 2022 for Ellund og Faxe:

Kapacitetsbookinger og allokeringer på punktet Ellund:

Figur 1 Kapacitet og allokeringer - Ellund Entry

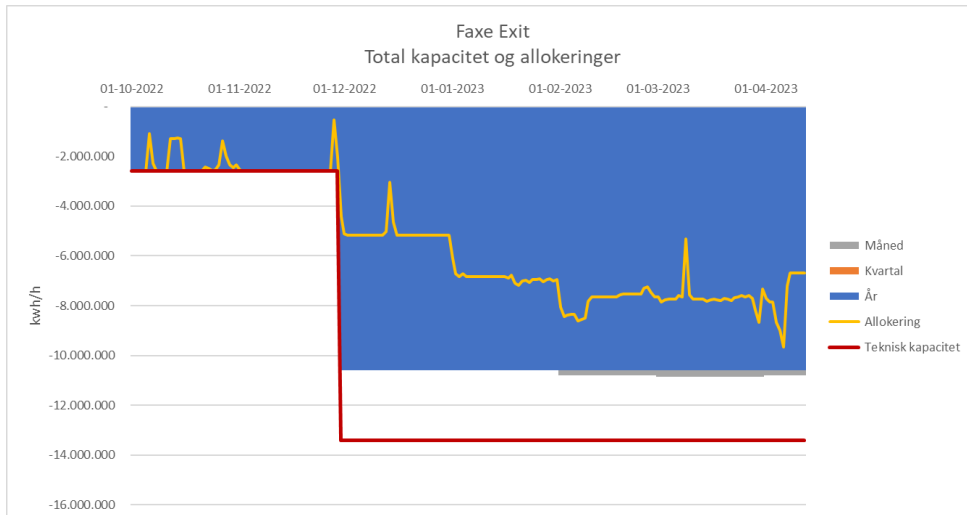

Figur 2 Kapacitet og allokeringer - Ellund Exit

- På Ellund Entry anvender markedet i 2022 og første kvartal af 2023 i gennemsnit ca. 63 % af sine lange kontrakter. Gennemsnitligt udgør allokeringerne ca. 32 % af den tekniske kapacitet. Når allokeringerne er højere end købt kapacitet skyldes det, at markedet har anvendt dags- eller intradags-kapacitetsprodukter. Det bemærkes, at den tyske exit kapacitet til Danmark er lavere end den danske entry kapacitet.
- På Ellund Exit udnytter markedet i gennemsnit den tilgængelige kapacitet mere end, hvad der er booket af lange kontrakter (år, kvartal måned). Gennemsnittet af allokeringer ift. de lange kontrakter er derfor over 100 %. Det skyldes, at markedet i høj

grad benytter dags- og intradagsprodukter. Set over hele 2022 og første kvartal af 2023 anvender markedet hele kapaciteten på de lange produkter ca. 40 % af tiden. Gennemsnitligt udgør allokeringerne ca. 2 % af den tekniske kapacitet. Det bemærkes, at den tyske entry kapacitet til Danmark er væsentligt lavere end den danske exit kapacitet.

Kapacitetsbookinger og allokeringer på punktet Faxe

Figur 3 Kapacitet og allokeringer - Faxe Exit

- På Faxe Exit udnyttes markedet i gennemsnit de lange kontrakter med 67 %. Det vurderes at tage tid, før gashandlerne er i stand til at anskaffe tilstrækkelig med gas i Norge til at sikre en højere udnyttelse af kapaciteten. I januar 2023 er allokeringerne steget med ca. 17 % ift. december 2022 og er steget yderligere i februar og marts 2023. Yderligere forventes det, at udnyttelsen af Faxe Exit kapaciteten vil stige, når Tyra platformen kommer tilbage i produktion. Det skyldes bl.a., at Ørsted i 2020 indgik en aftale med den polske shipper (netbruger) PGNiG om levering af gas fra Tyra-feltet, hvilket kan forventes at blive transporteret til Polen via Faxe.
- Faxe Entry er udeladt, da der ikke er booket lange kontrakter eller har været foretaget allokeringer af nævneværdigt omfang. Det er Energinets vurdering, at enkelte selskaber har nomineret på punktet Faxe Entry med mindre mængder alene for at teste muligheden.

Ovenstående analyser af kapaciteten viser, at de to sammenkoblingspunkter Ellund og Faxe i udgangspunktet er vidt forskellige i markedets anvendelse af dem. Ellund har i første del af 2022 været primær forsyningskilde til det danske gasmarked. Faxe benyttes udelukkende til transit af norsk gas til Polen. Begge punkter er dog karakteriseret ved, at der er rigeligt med tilgængelig (usolgt) kapacitet til markedet. Ellund Entry har i løbet af 2022 og første kvartal af 2023 været booket på lange kontrakter (år, kvartal, måned) svarende til ca. 51 % af den tekniske kapacitet. Faxe Exit startede først op på fuld kapacitet i december 2022, og det er derfor svært at konkludere noget endnu. Dog er det hovedsageligt open season kontrakten, som er blevet anvendt. Der er booket en mindre månedlig kontrakt i første kvartal af 2023. I Faxe Exit er der derfor booket ca. 82 % af kapaciteten på lange kontrakter. På Ellund Exit er kun ca. 2 % af den tekniske kapacitet udnyttet på lange kontrakter, hvilket primært skyldes eksport af biogascertifikater. Faxe Entry har ikke været benyttet endnu på lange kontrakter.

Sammenfattende er det således Energinets vurdering, at der på de danske sammenkoblingspunkter er rigeligt med fri kapacitet, som markedet kan udnytte, hvis det bliver nødvendigt.

2.2 Den nuværende metode

Tilsynet godkendte ved afgørelsen af 29. september 2015 følgende elementer i Energinets CMP-implementering i Danmark:

- Oversubscription and Buy-back (kapacitetsforøgelse ved hjælp af en overtegnings- og tilbagekøbsordning – herefter OSBB)
- Surrender of contracted capacity (returnering af solgt kapacitet)
- Use it or lose it for langfristet kapacitet

OSBB

Ved OSBB udbydes der mere kapacitet end den tekniske kapacitet. Dette kan gøres for at maksimere gasflow på bestemte punkter, hvis en netbruger ikke anvender hele den bookedede kapacitet. Hvis alle netbrugere (mod forventning) anvender hele den bookedede kapacitet, skal TSO'en tilbagekøbe kapacitet fra markedet. TSO'en skal ved udbud af OSBB bruge en dynamisk metode til at beregne systemets kapacitet og tage hensyn til statistiske scenarier og risikoprofiler.

Tilsynet godkendte en simpel model for OSBB, hvor Energinet ikke udbyder uafbrydelig kapacitet ud over den tekniske kapacitet i systemet (OSBB) som en løbende og fast ordning, men at Energinet tilbyder OSBB, hvis a) netbrugerne udtrykker behov for det eller b) Energinet selv vurderer, at der er behov for det.

Returnering af solgt kapacitet

Bestemmelsen om returnering af kapacitet i CMP fastslår, at en TSO skal acceptere, at en netbruger har ret til at returnere uafbrydelig kapacitet, som netbrugeren har købt på et sammenkoblingspunkt – undtagen kapacitetsprodukter med en varighed på et døgn eller mindre. Det vil sige, at der reelt her tales om transmissionskapacitet købt på måneds-, kvartals- eller årsbasis. Netbrugere har ret til at give kapacitet tilbage, som de har købt, men ikke har brug for, og som TSO'en herefter kan udbyde til andre netbrugere. En netbruger bestemmer selv, om kapaciteten returneres, og instrumentet kan betragtes som et alternativ til det sekundære marked til at komme af med ubrugt kapacitet. På det sekundære marked handler netbrugere kapacitet bilateralt, og de køber/sælger kapacitetsprodukter til markedsprisen.

Ved returnering af solgt kapacitet gælder netbrugers rettigheder og pligter i henhold til kapacitetsaftalen fortsat, indtil TSO'en sælger kapaciteten igen. Det er ikke meningen, at en netbruger skal score en økonomisk gevinst på dette instrument, og brugeren får derfor ikke del i en auktionspræmie, hvis TSO'en senere sælger den returnerede kapacitet på auktion til en pris, som er højere end den pris, netbrugeren selv betalte. Ifølge CMP anses den returnerede kapacitet først for omfordelt, når al kapacitet i øvrigt er tildelt. Det betyder, at TSO'en først skal sælge den returnerede kapacitet (i det omfang der overhovedet er efterspørgsel efter den), når hele den tekniske kapacitet er solgt.

Tilsynet godkendte en model for returnering af kapacitet, hvor netbrugeren har ret til at returnere ubrugt kapacitet til Energinet for års-, kvartals- og månedskapacitet.

Use it or lose it for langfristet kapacitet

Use-it-or-lose-it (herefter UIOLI) mekanismen for langfristet kapacitet har til formål at skaffe ubrugt kapacitet tilbage til markedet, som er solgt på lange transportkontrakter, der i europæisk regi er defineret som kontrakter på 1 år eller længere. Ideen er, at en netbruger ikke skal kunne købe kapacitet mange år frem i tiden, hvis brugeren så efterfølgende ikke bruger den købte kapacitet. Netbrugere køber måske transmissionskapacitet flere år frem i tiden for at være sikker på at have kapacitet nok til at transportere gas til alle fremtidige gaskunder i en portefølje, men der kan også være tale om, at nogle netbrugere køber kapacitet uden at have et reelt behov, men kun fordi de så kan forhindre andre i at købe den samme kapacitet (hamstring). Der er naturligvis størst fare for hamstring i de grænsepunkter, hvor der er størst efterspørgsel efter kapacitet – og dermed størst risiko for flaskehalse.

Tilsynet fandt ved afgørelsen af 29. september 2015, at UIOLI-mekanismen for langfristet kapacitet ikke krævede særskilt godkendelse, da denne fremgik af de daværende Regler for Gastransport (nu Betingelser for Gastransport). Mekanismen var således allerede implementeret.

Use it or lose it for uafbrydelig kapacitet et døgn frem

CMP-guidelines indholder derudover "Use it or lose it"-mekanisme for uafbrydelig kapacitet et døgn frem og UIOLI-mekanisme for langfristet kapacitet.

UIOLI frigør ekstra kapacitet fra dag til dag. Det sker ved, at en netbruger bliver begrænset i sine muligheder for at renominere op og ned inden for gasdøgnet – dvs. brugeren kan ikke ændre i sin oprindelige nominering af, hvor meget gas brugeren ønsker at føre gennem systemet. Konkret må netbrugeren kun renominere gasflow på op til 90 % og ned til 10 % af den kapacitet, som netbrugeren råder over. Hvis netbrugeren indledningsvist nominerer flow på over 80 % af sin kapacitet, så kan brugeren dog også renominere halvdelen af den ikke-nominerede kapacitet i opadgående retning. Det vil sige, at en bruger, som f.eks. har nomineret flow på 84 % af sin kapacitet, så yderligere kan renominere 8 % (halvdelen af de ikke-nominerede 16 %) altså i alt 92 %. Hvis netbrugeren indledningsvist har nomineret under 20 % af sin kapacitet, så kan brugeren kun renominere halvdelen af den nominerede kapacitet i nedadgående retning. Det vil sige, at en bruger, som f.eks. har nomineret flow på 16 % af sin kapacitet, så yderligere kan renominere 8 % ned (halvdelen af de nominerede 16 %), altså i alt 8 %. Netbrugeren kan stadig renominere uden begrænsninger (dvs. på hele den købte kapacitet) på afbrydelig basis. Begrænsningerne i renominerings-retten frigør ekstra transmissionskapacitet fra dag til dag – men altså også kun fra dag til dag, mens kapacitet på måneds-, kvartals- eller årsbasis ikke bliver fremskaffet via dette CMP-instrument.

For så vidt angik UIOLI for et døgn frem tilsluttede tilsynet sig Energinets vurdering af, at det ikke var nødvendigt at indføre denne mekanisme. Tilsynet udtalte i den forbindelse, at OSBB blev vurderet til at være det primære instrument, mens UIOLI for et døgn frem alene krævedes indført, hvis der viste sig at være flaskehalse. Det blev i den forbindelse bl.a. vurderet, at det ikke var sandsynligt, at der ville komme kontraktuelle flaskehalse i det danske transmissionssystem inden for en overskuelig fremtid.

Følgende fremgår bl.a. af tilsynets afgørelse:

"[...]

6. Energinet.dk anmeldte i foråret 2015 en model for implementering af følgende tre instrumenter fra CMP:

- En model for overtegning og tilbagekøb (dvs. Energinet.dk sælger mere transmissionskapacitet end der fysisk er til rådighed, og Energinet.dk køber så kapacitet tilbage fra netbrugerne, hvis det mod forventning bliver nødvendigt for at transportere den gas, som netbrugerne faktisk ønsker at føre gennem nettet, dvs. det flow, brugerne nominerer.
- En model for returnering af aftalt kapacitet (dvs. netbrugere kan levere ubrugt kapacitet tilbage til Energinet.dk;
- Energinet.dk forsøger så at sælge kapaciteten for netbrugeren).
- En model for "use-it-or-lose-it" for langfristet kapacitet (dvs. netbrugere, som ikke udnytter deres kapacitetskontrakter på 1 år eller længere i tilstrækkeligt omfang, mister retten til at bruge kontrakten helt eller delvist)

7. Sekretariatet har vurderet de anmeldte instrumenter i forhold til CMP regelsættet og ud fra præmissen om, at der kan implementeres en ganske simpel model i transmissi-onssystemer, hvor der ikke er (eller udsigt til at få) kontraktmæssige flaskehalse.

8. Sekretariatet vurderer, at Energinet.dk's anmeldte model for overtegning/tilbagekøb, returnering af aftalt kapacitet, og "use-it-or-lose-it for langfristet kapacitet" er i overens-stemmelse med CMP og tilstrækkelige til det danske system, som kapacitetssituationen er i dag, og som den efter al sandsynlighed vil udvikle sig i fremtiden.

9. Sekretariatet indstiller derfor, at Energitilsynet godkender det anmeldte – dog med følgende vilkår: Energinet.dk skal levere en årlig rapport om, hvordan modellen for over-tegning/tilbagekøb fungerer, herunder statistisk information om konkret brug af instru-mentet. Energinet.dk skal give sekretariatet data for netbrugernes brug af kapacitetsaf-taler over 1 år (lange kontrakter). Energinet.dk skal ændre selskabets regelsæt "Regler for Gastransport", så det fremgår, at det er Energitilsynet (sekretariatet), der afgør, om en netbruger skal fratages sin langsigtede kapacitet helt eller delvist.

"[...]"

OSBB er implementeret i Betingelser for Gastransport, afsnit 5.5 "Capacity increase through oversubscription and buy-back procedure", og returnering af solgt kapacitet er implementeret i Betingelser for Gastransport, afsnit 5.6 "Surrender of contracted capacity at Ellund or Faxø".

Energinet ændrede på baggrund af tilsynets afgørelse endvidere de daværende Regler for Gas-transport (nu Betingelser for Gastransport) i overensstemmelse med afgørelsen for så vidt angår UIOLI for lange kontrakter. Dette fremgår af Betingelser for Gastransport, afsnit 5.7 "Lack of available long-term Firm Capacity (UIOLI)".

OSBB og netbrugernes udnyttelse af kapacitetskontrakter på 1 år eller længere har OSBB ikke været i anvendelse siden indførelsen. Energinet har løbende fremsendt data for netbrugernes udnyttelse af kapacitetskontrakter.

3. Vurdering af tillæg til metoden for implementering af CMP

Denne metodeanmeldelse er som beskrevet ovenfor en videreførelse af de allerede implementerede CMP-mekanismer for Ellund. Mekanismerne finder i praksis også allerede anvendelse for Faxepunktet. Det drejer sig om følgende elementer:

- Anvendelse af gældende CMP-regler (jf. metodegodkendelsen for CMP-implementering i Danmark) på sammenkoblingspunktet Faxepunktet:
  - Oversubscription and Buy-back (kapacitetsforøgelse ved hjælp af en overtegning- og tilbagekøbsordning - OSBB)
  - Surrender of contracted capacity (returnering af solgt kapacitet)
  - Use it or lose it for langfristet kapacitet

Analysen i afsnit 2.1 viser, at kapacitetssituationen i det danske transmissionssystem ikke er udfordret generelt og heller ikke konkret for Faxepunktet. Overordnet er der på de danske sammenkoblingspunkter rigeligt med fri kapacitet, som markedet kan udnytte, hvis det bliver nødvendigt.

Som ovenfor nævnt fremgår det af *"Commission staff working document, Guidance on best practices for congestion management procedures in natural gas transmission networks"*, fra juli 2014, side 3, at lav kapacitetsbookning fordrer en simpel CMP-mekanisme:

"[...] a very simple mechanism without sophisticated scenario planning or IT infrastructure may be sufficient and an appropriate means to achieve the end. Such a mechanism should simply provide the possibility for network users to contract capacity beyond the technical capacity or "baseline capacity" level in case they are interested in doing so. Indeed, such a system would in a cost-efficient manner fulfil the objectives of the CMP Guidelines providing a preventative system to eliminate contractual congestion. [...]"

Det fremgår ligeledes af det daværende Energitilsyns afgørelse om godkendelsen af CMP-implementeringen i Danmark af 29. september 2015, side 2

"[...] Sekretariatet vurderer, at Energinet's anmeldte model for overtegning/tilbagekøb, returnering af aftalt kapacitet, og "use-it-or-lose-it for langfristet kapacitet" er i overensstemmelse med CMP og tilstrækkelige til det danske system, som kapacitetssituationen er i dag, og som den efter al sandsynlighed vil udvikle sig i fremtiden. [...]"

På baggrund af gældende CMP-regler og den aktuelle kapacitetsbookning er det Energinets vurdering, at det er hensigtsmæssigt, at CMP-implementeringen og de ovenstående mekanismer skal gælde for Faxepunktet. Det skyldes, at det eksisterende set up fortsat er et velfungerende redskab til at undgå kontraktuelle flaskehalse. I tillæg hertil er mekanismerne også de mest hensigtsmæssige, da der i CMP Guidelines lægges op til, at man implementerer en simpel model, hvis der i systemet ikke er stor risiko for overbookning af kapacitet og risikoen for kontraktuelle flaskehalse fortsat er minimal. Det bemærkes hertil, at CMP-redskaberne aldrig været benyttet, hvilket taler for, at den simple og omkostningseffektive model er tilstrækkelig til også at omfatte Faxepunktet. Det er på den baggrund Energinets samlede vurdering, at de nuværende mekanismer også er egnet for sammenkoblingspunktet Faxepunktet.

De enkelte mekanismer gennemgås nedenfor.

Retsgrundlaget fremgår af afsnit 4 nedenfor.

3.1 Kapacitetsforøgelse ved hjælp af OSBB

OSBB er implementeret i Betingelser for Gastransport, afsnit 5.5 "Capacity increase through oversubscription and buy-back procedure⁵":

"[...]

In order to offer additional Daily Capacity on a firm basis at an Entry Point or Exit Point, Energinet may initiate an incentive-based oversubscription and buy-back scheme on its own initiative or the Shipper's. In the latter case the Shipper shall inform Energinet by email to gasinfo@energinet.dk about the request for additional Daily Capacity for the following Gas Day for a specific Entry Point or Exit Point and the flow direction not later than 10:00 on a Gas Day. If the request relates to a day that is not a Business Day, the Shipper shall inform Energinet not later than 10:00 on the preceding Business Day.

Consequently, Energinet determines the oversubscription capacity (additional capacity in addition to the technical capacity for the specific Entry Point or Exit Point) available for the next auction at PRISMA or GSA Platform. Before 12:00 on the Gas Day, Energinet informs the Shipper (User) about the additional Daily Capacity offered for the following Gas Day at PRISMA or GSA Platform.

In order to support the additional Daily Capacity, the Shippers are at the same time notified about the buy-back procedure by email. The notification states: the specific Entry or Exit Point, the flow direction, the amount of the hourly quantity and the consecutive Hours for which buyback procedure is occurring. The notification must be answered by the Shipper by fulfilling the attached document not later than 14:00 on the Gas Day, containing the price for Energinet to call specific Renomination(s) fulfilling the requirements stated in the notification. Following every completed buy-back procedure, the successful Shipper will receive a confirmation by email not later than 16:00 on the Gas Day.

Before applying the buy-back procedure, Energinet verifies whether alternative technical and commercial measures can maintain system integrity in a more cost-efficient manner. If Energinet calls the specific Renomination(s), the Shipper is obliged to renominate to the quantity referred to in the confirmation for the Hours concerned within 2 Hours. In the event the time limit is not met, Energinet is entitled to make the Renominations referred to in the confirmation. The Shipper will only receive payment based on the actual call(s) – a pay-as-bid approach applies.

[...]"

Det fremgår af det daværende Energitilsyns afgørelse om godkendelse af CMP-implementeringen i Danmark, at en simpel model for OSBB var hensigtsmæssig for det danske system. Følgende fremgår af afgørelsens side 33:

"[...]

Sekretariatet vurderer, at en simpel OSBB model, som den Energinet.dk anmelder, vil være et naturligt udgangspunkt for det danske transmissionssystem i lyset af, at der er rigelig kapacitet i både Ellund og Dragør, jf. figur 2 og 3 i sags fremstillingen. Sekretariatet lægger også vægt på Kommissionens udtalelse om, at der i systemer med rigelig kapacitet kan indføres en simpel model, hvor den ansvarlige TSO kun tilbyder OSBB, hvis en

⁵ [TERMS AND CONDITIONS FOR GAS TRANSPORT, 2022](#)

eller flere netbrugere direkte efterspørger det, eller hvis TSOen selv vurderer, at der er behov for det.

[...]"

Det er Energinets vurdering, at omstændighederne ved introduktionen af Faxepunktet ikke har ændret sig, da kapacitetsanalysen i afsnit 2.1 viser, at der stadig er en høj grad af ledig kapacitet i det danske transmissionssystem generelt, såvel som i Faxepunktet.

Tilsynet kom i 2015 ligeledes frem til, at det er hensigtsmæssigt, at lade udviklingen følge behovet. Følgende fremgår af afgørelsens side 24:

"[...]

Sekretariatet finder, at det er sagligt og rimeligt at starte med de korte produkter og lade udviklingen følge behovet, jf. at kapacitetssituationen i det danske system samt grundpræmissen om, at modellen bør være så simpel og omkostningseffektiv som muligt.

[...]"

Med afsæt i den aktuelle kapacitetssituation er det Energinets vurdering, at tilsynets udtalelse i den tidligere afgørelse fortsat er en relevant betragtning og beskrivelse af det danske system, og at den simple OSBB- model derfor stadig er hensigtsmæssig.

Den simple model, består i at Energinet tilbyder OSBB, hvis a) netbrugerne udtrykker behov for det eller b) Energinet selv vurderer, at der er behov herfor.

Det fremgår af den tidligere afgørelse fra tilsynet, at der løbende afrapporteres om OSBB. Da OSBB endnu ikke har været anvendt, foreslår Energinet, at der fremadrettet kun afrapporteres til Forsyningstilsynet såfremt mekanismen har været anvendt.

3.2 Returnering af aftalt kapacitet (surrender of capacity)

Returnering af solgt kapacitet er implementeret i Betingelser for Gastransport, afsnit 5.6 "Surrender of contracted capacity at Ellund or Faxe":

"[...]

The Shipper is entitled to partially or fully return any contracted Firm Capacity in the future to Energinet via PRISMA or GSA Platform, pursuant to a Capacity Agreement, with duration of one Month or more, at an Entry Point and Exit Point at Ellund or Faxe. The Shipper shall retain its rights and obligations under the Capacity Agreement until the contracted capacity is reallocated or to the extent the contracted capacity is not reallocated. Bundled capacity shall be returned in bundled form. Returned capacity cannot simultaneously be marketed by the Shipper.

The returned capacity will be included in the calculation of marketable capacities, if the Shipper returns contracted Annual Capacity, Quarterly Capacity and Monthly Capacity via PRISMA or GSA Platform not later than 9:00 on the seventh Gas Day before the Gas Day when the notification is made about the volume of Capacities offered in the relevant auction, respectively. This cannot be ensured if the capacity is returned after this time limit. In case the capacity will not be included, it will be offered in subsequent auctions of capacities with shorter term. Following every completed return of capacity, the Shipper will receive a confirmation with a time stamp by email.

The returned contracted capacity is marketed as primary capacity at PRISMA or GSA Platform, but after other primary capacity available for the period in question. If several Shippers return capacity for a particular Gas Day, the returned capacity will be re-marketed in the order in which they were returned (time stamp).

The Shipper may not call back returned capacity. Returned Annual Capacity that is not sold is re-marketed as Quarterly Capacity. Returned Quarterly Capacity that is not sold is re-marketed as Monthly Capacity. Returned Monthly Capacity that is not sold is re-marketed as Daily Capacity. Returned Daily Capacity that is not sold will be made available again to the Shipper.

Starting with the regulated capacity tariff, the re-marketed returned capacity is offered. Consequently, the Shipper returning contracted capacity as minimum is obliged to be reimbursed the regulated capacity tariff for the capacity, partially or fully, sold and as a maximum the initial purchase price for the returned capacity. The Shipper is notified of any reallocation of its surrendered capacity.

[...]"

Det daværende Energitilsyn godkendte ved afgørelsen af 29. september 2015, at Energinets implementering af returnering af aftalt kapacitet var i overensstemmelse med CMP. Følgende fremgår af afgørelsens side 38:

"[...]

Energinet.dk anmelder en model for returnering, hvor netbrugeren har ret til at returnere ubrugt kapacitet til Energinet.dk for års-, kvartals- og månedskapacitet. Der er tale om en ret og ikke en pligt for netbrugeren.

Sekretariatet konstaterer, at dette er i overensstemmelse med CMP, som kræver, at en TSO skal udbyde års-, kvartals- og månedskapacitet via surrender, og som nævner, at det er en ret men ikke en pligt for netbrugeren, jf. CMP afsnit 2.2.4 og Guidance dokumentet, afsnit 4

[...].

Det er Energinets vurdering, at den nuværende implementering af mekanismen også er egnet for sammenkoblingspunktet Faxe, og at der ikke er særlige omstændigheder ved dette punkt, som ændrer herved.

3.3 UIOLI for langfristet kapacitet

Det daværende Energitilsyn godkendte ved afgørelsen af 29. september 2015 Energinets metode for UIOLI for langfristet kapacitet, som allerede fremgik af de daværende Regler for Gastransport (nu Betingelser for Gastransport), afsnit 5.5. Tilsynet fandt dog, at det burde være tilsynet, som skulle træffe afgørelse om, hvorvidt en shipper helt eller delvist skulle miste råderetten over sin kapacitet. Tilsynets afgørelse indeholdt derfor et vilkår om, at Energinet skulle ændre betingelserne i overensstemmelse hermed.

Energinet ændrede på baggrund af tilsynets afgørelse de daværende Regler for Gastransport (nu Betingelser for Gastransport) i overensstemmelse med afgørelsen for så vidt angår UIOLI for lange kontrakter. Dette fremgår af Betingelser for Gastransport, afsnit 5.7 "Lack of available long-term Firm Capacity (UIOLI)":

”[...]

Based on a decision from the Danish Utility Regulator, Energinet is entitled to withdraw, partially or fully, any underutilised contracted capacity, pursuant to a Capacity Agreement, with a duration of more than 1 year, at an Entry Point and Exit Point where the Shipper has not sold or offered on reasonable conditions his unused Capacity, and where other Shippers request Firm Capacity. Contracted capacity is considered systematically underutilised in particular if:

- a) the Shipper uses less than an average 80 % of his contracted capacity both from 1 April until 30 September and from 1 October until 31 March, for which no proper justification could be provided; or
- b) the Shipper systematically nominates close to 100 % of his contracted capacity and renominates downwards.

Withdrawal shall result in the Shipper losing his contracted capacity partially or fully for a given period or for the remaining effective contractual term. The Shipper shall retain his rights and obligations under the Capacity Agreement until the Capacity is reallocated by Energinet or in case the Capacity is not reallocated by Energinet.

Energinet shall regularly provide the Danish National Regulatory Authority with all the data necessary to monitor the extent to which contracted capacities with an effective contract duration of more than one year or recurring quarters covering at least two years are used.

[...]”

Ovenstående er allerede gældende for Faxe, og det er dermed Energinets vurdering, at de gældende betingelser er i overensstemmelse med CMP Guidelines.

3.4 UIOLI-mekanisme for et døgn frem

Det daværende Energitilsyn godkendte ved afgørelsen af 29. september 2015 Energinets metode for Oversubscription and Buy-back

Energinet har som følge af implementeringen af Oversubscription and Buy-back valgt ikke at implementere en »Use it or lose it«-mekanisme for uafbrydelig kapacitet et døgn frem, da behovet ikke er der jf. niveauet af ledig kapacitet

Energinet vurderer tillige, at introduktionen af entry-exit punktet for Faxe i oktober 2022 ikke ændrer ved vurderingen af behovet for »Use it or lose it«-mekanisme for uafbrydelig kapacitet et døgn frem. Det skyldes er, at trods introduktionen af det nye punkt, så har Energinet ledig uafbrydelig kapacitet i Faxe punktet. Det ville således være uhensigtsmæssigt at indføre både Use it or lose it«-mekanisme for uafbrydelig kapacitet et døgn frem og OSBB, da mekanismen ikke vil være nødvendig og dermed snarere et udtryk for en overimplementering og ikke være proportionalt i den nuværende situation.

4. Retsgrundlag

Ved Kommissionens afgørelse af 24. august 2012 om ændring af bilag I til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 715/2009 om betingelserne for adgang til naturgas transmissionsnet (den europæiske gasforordning) blev CMP Guidelines indført. Af disse guidelines fremgår bl.a. følgende:

"[...]

2.2. Procedurer for håndtering af kapacitetsbegrænsninger i tilfælde af aftalemæssige kapacitetsbegrænsninger

2.2.1. Almindelige bestemmelser

- 1) Bestemmelserne i afsnit 2.2 anvendes på sammenkoblingspunkter mellem indfødnings-udtags-systemer, der støder op til hinanden, uanset om de er fysiske eller virtuelle, og uanset om de er beliggende mellem to eller flere medlemsstater eller inden for den samme medlemsstat, hvis der gælder procedurer for kapacitetsreservation på disse punkter. De kan også finde anvendelse på indfødningspunkter fra og udtagpunkter til tredjelande, hvis den pågældende nationale regulerende myndighed har truffet afgørelse om det. Udtagpunkter til slutforbrugerne og til distributionsnet, indfødningspunkter fra LNG-terminaler og produktionsanlæg samt indfødnings-udtags-punkter fra og til lagerfaciliteter er ikke omfattet af bestemmelserne i afsnit 2.2.
- 2) På grundlag af de oplysninger, som transmissionssystemoperatørerne har offentliggjort i henhold til afsnit 3 i dette bilag, og som i givet fald er valideret af de nationale tilsynsmyndigheder, skal agenturet inden den 1. marts hvert år og første gang i 2014 offentliggøre en overvågningsrapport om kapacitetsbegrænsninger ved sammenkoblingspunkterne, hvori der redegøres for det foregående års salg af uafbrydelig kapacitet og så vidt muligt er taget hensyn til handel med kapacitet på det sekundære marked og anvendelse af afbrydelig kapacitet.
- 3) Ekstrakapacitet, der er frigjort ved hjælp af en af de procedurer for håndtering af kapacitetsbegrænsninger, der er omhandlet i afsnit 2.2.2, 2.2.3, 2.2.4 og 2.2.5, skal den eller de pågældende transmissionssystemoperatører udbyde i den ordinære tildelingsproces.
- 4) De foranstaltninger, der er fastsat i afsnit 2.2.2, 2.2.4 og 2.2.5, gennemføres fra den 1. oktober 2013. Afsnit 2.2.3, punkt 1)-5), finder anvendelse fra den 1. juli 2016.

2.2.2. Kapacitetsforøgelse ved hjælp af en overtegnings- og tilbagekøbsordning

- 1) Transmissionssystemoperatørerne skal foreslå og, når forslaget er godkendt af den nationale regulerende myndighed, iværksætte en incitamentbaseret ordning for overtegning og tilbagekøb med det formål at udbyde uafbrydelig ekstrakapacitet. Før gennemførelsen skal den nationale tilsynsmyndighed rådføre sig med de nationale tilsynsmyndigheder i tilstødende medlemsstater og tage højde for de tilstødende nationale tilsynsmyndigheders udtalelser. Ekstrakapacitet defineres som uafbrydelig kapacitet, der tilbydes oven i den tekniske kapacitet på et sammenkoblingspunkt, der er beregnet på grundlag af denne forordnings artikel 16, stk. 1.
- 2) Formålet med overtegnings- og tilbagekøbsordningen er at give transmissionssystemoperatørerne et incitament til at udbyde ekstrakapacitet, idet der tages hensyn til tekniske forhold som brændværdi, temperatur, forventet forbrug ved det relevante indfødnings-udtags-system og kapaciteten i de tilstødende net. Transmissionssystemoperatørerne skal anvende en dynamisk metode til at nyberegne indfødnings-udtags-systemets tekniske kapacitet eller ekstrakapacitet.

- 3) Overtegnings- og tilbagekøbsordningen skal bygge på et incitamentsystem, der afspejler den risiko, transmissionssystemoperatørerne løber ved at udbyde ekstrakapacitet. Ordningen skal struktureres på en sådan måde, at indtægterne ved salg af ekstrakapacitet og omkostningerne ved tilbagekøbsordningen eller ved foranstaltninger i medfør af punkt 6) deles mellem transmissionssystemoperatørerne og netbrugerne. De nationale tilsynsmyndigheder træffer afgørelse om fordelingen af indtægter og omkostninger mellem transmissionssystemoperatøren og netbrugeren.
- 4) Med det formål at bestemme transmissionssystemoperatørernes indtægter skal den tekniske kapacitet, herunder også returneret kapacitet og efter omstændighederne kapacitet, der frigøres ved at anvende »use it or lose it«-mekanismer (»forbrug eller tab«) på uafbrydelig kapacitet et døgn frem og på langfristet kapacitet, anses for tildelt før en eventuel ekstrakapacitet.
- 5) Ved bestemmelsen af ekstrakapaciteten skal transmissionssystemoperatøren tage hensyn til statistiske scenarier for, hvor store mængder fysisk uudnyttet kapacitet der sandsynligvis på ethvert givet tidspunkt vil være ved sammenkoblingspunkterne. I denne forbindelse skal der også tages hensyn til en risikoprofil for udbud af ekstrakapacitet, der ikke medfører en uforholdsmæssigt stor tilbagekøbsforpligtelse. Overtegnings- og tilbagekøbsordningen skal også anslå sandsynligheden for og udgifterne ved tilbagekøb af kapacitet på markedet, og sikre, at dette afspejles i størrelsen af den ekstrakapacitet, der stilles til rådighed.
- 6) Hvor det er nødvendigt af hensyn til systemintegriteten, skal transmissionssystemoperatørerne anvende en markedsbaseret tilbagekøbsprocedure, der giver netbrugerne mulighed for at udbyde kapacitet. Netbrugerne skal orienteres om den gældende tilbagekøbsprocedure. Anvendelsen af en tilbagekøbsprocedure berører ikke de gældende nødforanstaltninger.
- 7) I den transmissionssystemoperatørerne anvender en tilbagekøbsprocedure, skal de kontrollere, om systemintegriteten kan opretholdes omkostningseffektivt ved hjælp af andre tekniske eller forretningsmæssige foranstaltninger.

2.2.3. »Use it or lose it«-mekanisme for uafbrydelig kapacitet et døgn frem

- 1) De nationale regulerende myndigheder skal forlange, at transmissionssystemoperatørerne over for hver netbruger på sammenkoblingspunkterne mindst anvender punkt 3)'s regler om ændringer af den oprindelige nominering, hvis agenturets årlige overvågningsrapport, jf. afsnit 2.2.1, punkt 2), viser, at efterspørgslen i forbindelse med kapacitetstildelingen i det år, overvågningsrapporten omfatter, i sammenkoblingspunkter oversteg udbuddet — til mindsteprisen, hvor der er tale om auktioner — af produkter, der skulle bruges enten i det pågældende år eller i et af de to efterfølgende år:
  - a) kapacitetsbegrænsninger for mindst tre produkter med uafbrydelig kapacitet af en varighed på en måned eller
  - b) for så vidt angår mindst to produkter med uafbrydelig kapacitet af en varighed på et kvartal eller
  - c) for så vidt angår mindst ét produkt med uafbrydelig kapacitet af en varighed på et år eller mere eller
  - d) i tilfælde, hvor der ikke har været udbudt produkter med uafbrydelig kapacitet og med en varighed af en måned eller længere.

- 2) Viser den årlige overvågningsrapport, at det er usandsynligt, at den situation, der er defineret i punkt 1), vil komme igen i de følgende tre år, f.eks. fordi kapaciteten øges på grund af fysisk udvidelse af nettet eller opsigelse af langtidskontrakter, kan de relevante nationale regulerende myndigheder vedtage at »use it or lose it«-mekanismen for uafbrydelig kapacitet et døgn frem skal bortfalde.
- 3) Renominering af uafbrydelig kapacitet er tilladt op til 90 % og ned til 10 % af den kapacitet, som der er indgået aftale om med en netbruger på sammenkoblingspunktet. Hvis nomineringen overstiger 80 % af den aftalte kapacitet, kan halvdelen af den ikke-nominerede mængde dog renomineres i opadgående retning. Hvis nomineringen ikke overstiger 20 % af den aftalte kapacitet, kan halvdelen af den nominerede mængde renomineres i nedadgående retning. Anvendelsen af dette punkt berører ikke de gældende nødforanstaltninger.
- 4) Den oprindelige indehaver af den aftalte kapacitet kan renominere den del af sin aftalte uafbrydelige kapacitet, som der gælder restriktioner for, som afbrydelig kapacitet.
- 5) Punkt 3) finder ikke anvendelse på netbrugere — personer eller virksomheder og de virksomheder, de kontrollerer, jf. artikel 3 i forordning (EF) nr. 139/2004 — der havde mindre end 10 % af det foregående års gennemsnitlige tekniske kapacitet på sammenkoblingspunktet.
- 6) For sammenkoblingspunkter, hvor der anvendes en »use it or lose it«-mekanisme for uafbrydelig kapacitet et døgn frem i overensstemmelse med punkt 3), skal den nationale regulerende myndighed vurdere sammenhængen med overtegnings- og tilbagekøbsordningen, jf. afsnit 2.2.2, og myndigheden kan på dette grundlag træffe afgørelse om ikke at anvende afsnit 2.2.2 på disse sammenkoblingspunkter. En sådan afgørelse skal straks meddeles agenturet og Kommissionen.
- 7) En national regulerende myndighed kan vedtage at anvende en »use it or lose it«-mekanisme for uafbrydelig kapacitet et døgn frem i overensstemmelse med punkt 3) på ethvert sammenkoblingspunkt. Inden den nationale regulerende myndighed træffer afgørelse, skal den høre de tilstødende medlemsstaters nationale regulerende myndigheder. Den nationale regulerende myndighed tager i forbindelse med sine afgørelser hensyn til de tilstødende nationale regulerende myndigheders udtalelser.

2.2.4. Returnering af aftalt kapacitet

Transmissionssystemoperatørerne skal acceptere enhver returnering af uafbrydelig kapacitet, som netbrugeren har indgået aftale om på et sammenkoblingspunkt, undtagen kapacitetsprodukter med en varighed på et døgn eller mindre. Netbrugers rettigheder og pligter i henhold til kapacitetsaftalen gælder fortsat, indtil transmissionssystemoperatøren omfordeler kapaciteten, og i det omfang transmissionssystemoperatøren ikke omfordeler kapaciteten. Den returnerede kapacitet anses først for omfordelt, når al den til rådighed stående kapacitet er tildelt. Transmissionssystemoperatøren underretter straks netbrugeren om enhver omfordeling af den returnerede kapacitet. Den nationale regulerende myndighed skal godkende de nærmere vilkår og betingelser for returnering af kapacitet, navnlig for tilfælde, hvor flere netbrugere returnerer deres kapacitet.

2.2.5. »Use it or lose it«-mekanisme for langfristet kapacitet

- 1) De nationale regulerende myndigheder skal forlange, at transmissionssystemoperatørerne helt eller delvis trækker den aftalte kapacitet tilbage, som en netbruger systematisk har underudnyttet på et sammenkoblingspunkt, når denne bruger ikke

har solgt eller på rimelige vilkår har udbudt sin uudnyttede kapacitet til salg, og andre netbrugere anmoder om uafbrydelig kapacitet. Der er navnlig tale om systematisk underudnyttelse af aftalt kapacitet, hvis:

- a) netbrugeren bruger mindre end 80 % i gennemsnit af sin aftalte kapacitet både fra den 1. april til den 30. september og fra den 1. oktober til den 31. marts med en effektiv aftaleløbetid på mere end et år, uden at dette har kunnet begrundes behørigt, eller
  - b) netbrugeren systematisk nominerer tæt på 100 % af sin aftalte kapacitet og renominerer i nedadgående retning for at omgå reglerne i afsnit 2.2.3, punkt 3).
- 2) Anvendelse af en »use it or lose it«-mekanisme for uafbrydelig kapacitet et døgn frem må ikke anses for at være en grund til ikke at anvende punkt 1).
  - 3) Tilbagetrækning skal medføre, at netbrugeren mister sin aftalte kapacitet helt eller delvis for en bestemt periode eller for resten af den effektive aftaleløbetid. Netbrugers rettigheder og pligter i henhold til kapacitetsaftalen gælder fortsat, indtil transmissionssystemoperatøren omfordeler kapaciteten, og i det omfang transmissionssystemoperatøren ikke omfordeler kapaciteten.
  - 4) Transmissionssystemoperatørerne forelægger regelmæssigt de nationale regulerende myndigheder alle de data, der er nødvendige for at overvåge udnyttelsesgraden for aftalt kapacitet med en effektiv aftaleløbetid på over et år eller med tilbagevendende kvartaler, der dækker mindst to år.